

Internasjonale organisasjoner – pengesluk eller god ressursbruk?

Stortinget vil granske FN-hjelp

Jacob Aano vil vurdere effekten

Av MARIE REIN BORE

Stortinget skal i høst sette søkelyset på hva som skjer med de pengene Norge sender til de internasjonale hjelpeorganisasjonene under FN, den såkalte multilaterale bistand, opplyser formannen i Stortingets utenrikskomite, Jacob Aano til Vårt Land.

Bare i 1982 ble det sendt hele 1.5 milliarder kroner. Den norske evalueringen av denne hjelpen er ifølge informasjonssjef Svein Tornås i Kirkens Nødhjelp omtrent lik null.

Må stille krav

-En vurdering av effekten av vår multilaterale hjelp vil være noe av det første vi kommer til å snakke om i utenrikskomiteen når Stortinget kommer sammen igjen til høsten. Vi må stille de samme krav og spørsmål til den multi-laterale hjelpen som vi nå stiller til den u-hjelp vi gir direkte fra Norge, sier Jakob Aano til Vårt Land.

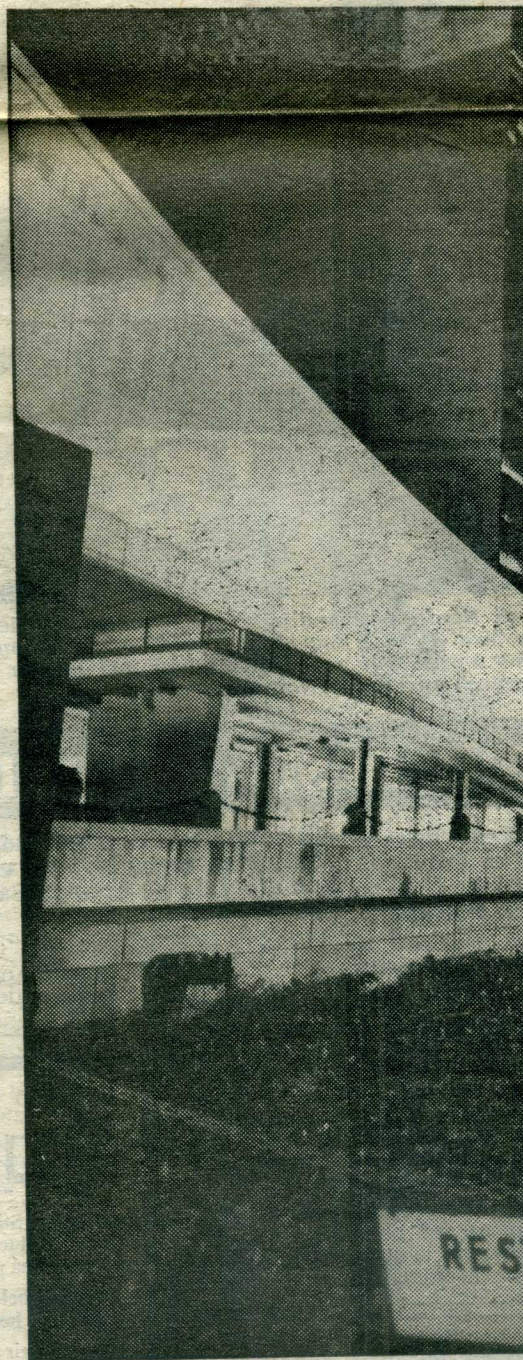
Riktig å evakuere

Det er Svein Tornås i Kirkens Nødhjelp som reiser dette spørsmålet i forbindelse med de omdiskuterte evalueringsrapporter som NORAD har laget om noen av Santalmisjonens og Pinsevennernes prosjekter i Sør-Amerika. Han tok opp spørsmålet i et foredrag han holdt på Ungdomsforbundets landsmøte torsdag kveld, der temaet var Håp i et håpløst nyhetsbilde.

Han synes det er riktig at NORAD evaluerer disse og lignede norske prosjekter.

Forbausende prioritering

-Men jeg er svært forbauset over hvorfor man konsentrerer seg om evaluering av små prosjekter i 100.000 kroners klassen, der evalueringen koster mer enn hva man gir til prosjektet pr. år, mens man fra norsk side ikke evaluerer de store multilaterale prosjekter og organisasjoner som får nå hundremillionvis av

Gir de mange millionene som vi hvert år i sioner virkelig hjelp?

1

kroner hvert år. Skal vi ut av de mislykkede prosjektene og få håp og tro til FN-apparatet, må vi forsikre oss at pengene også der brukes forsvarlig og riktig. Det er dessverre altfor mange rapporter på det motsatte, sier Tornås.

Og han kommer med en sterk utfordring til Stortinget:

-Når vil Stortinget manne seg opp til å spørre hva effekten er av vår multi-laterale hjelp? Oppfylles målsetningene der? Når FNs hjelpeorganisasjoner ut til de fattige massene eller forsvinner pengene i rot og administrasjonsutgifter, spør Tornås.

-Tornås stiller et riktig og betimelig spørsmål. Nå må det sies at vi i Stortinget har vært oppmerksomme på problemet. Derfor har jeg også argumentert for at så stor del av u-hjelpen som mulig skal være

tosidig, såkalt bilateral hjelp, fordi den er lettere å følge opp og vurdere. Men det er klart man må stille de samme krav til de multilaterale hjelpeprosjektene. Nå er dessverre ikke all multilateral hjelp like lett å evaluere, fordi det dreier seg i mange tilfeller om svært langsiktig hjelp. Det man har best mulighet til å kunne få vurdert, er krisehjelp, flyktningehjelp og enkeltprosjekter. Dessuten må vi spørre hva man får igjen for det kjempe-messige administrasjonsapparatet en del internasjonale hjelpeorganisasjoner har, sier Aano.

Nettopp et FN-administrasjonsapparat som har est ut over alle grenser, gir Tornås et grelt eksempel på:

80 prosent til administrasjon

-Da den nye generalsekretæren i FNs jordbruksorganisasjon(FAO) ble ansatt for noen år tilbake, oppdaget han at hele 80 pro-

sent av pengene gikk til administrasjon, mens bare ni prosent gikk til jordbruksprosjekter. Han sa at nå skulle det ryddes opp. Men siden har ingen hørt noe. Også andre hjelpeorganisasjoner under FN har administrasjon som sluker minst 50 prosent av pengene, sier Tornås.

Arslønn på en million

Dessuten setter han et kraftig spørsmålstegn ved de lønninger ulike organisasjoner betaler folk som skal ut og hjelpe nød og fattigdom:

-En misjonær tjener rundt 100.000 kroner årlig, og da har jeg gjort tillegg for goder som fritt hus, bil o.l. En medarbeider i Kirkens Nødhjelp vil på samme grunnlag ha rundt 130.000 årlig. NORADs toppfolk i fattige land har mellom 3 og 400.000 kroner pr. år, og da er vel å merke ikke goder som tjenere, hus og bil regnet med. Men selv NORAD-folk blir lavtlønnet i forhold til de store FN-organisasjonene. Direktø-

ren i FAO får over en million i lønn årlig for å bekjempe sulten i verden. Hans 30 underdirektører har rundt 700.000 i lønn hver. Nå må norske politikere vise konkret vilje til å følge opp vår u-hjelp bedre, særlig den multilaterale. U-hjelpen kan fort komme i vanry i folks bevissthet, og det vil le være tragisk, sier Svein Tornås.

BIBELOR

70
Hi
In
Sk
kr.
Bo
AF
OS